

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
09/01702 - 80	
DATO 04 FEB. 2011	
AN	EKSP.

SÁMEDIGGI SAMETINGET

Det Kongelige Olje- og Energidepartement
Postboks 8148 Dep

0030 OSLO

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka/Karasjok
Telefovdna +47 78 47 40 00
Telefákssa +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

AŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Pål Nilsen, +47 78 95 99 02
pål.nilsen@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.
09/01702-5

MIN ČUJ./VÁR REF.
10/5944 - 2
Aimmut go váiddát oktavuoda/
Oppgis ved henvendelse

BEAIV/DATO
31.01.2011

Uttalelse vedrørende høring - Forslag til utredningsområder for havvind

Vi viser til deres brev av 24.11.2010.

1. Innledning

Den nylig vedtatte havenergilova inneholder en bestemmelse om åpning av arealer med sikte på tildeling av konsesjoner for fornybar energiproduksjon til havs. Før åpning av arealer skal det utføres strategiske konsekvensutredninger. I den forbindelse har en direktoratsgruppe bestående av NVE, DN, FD, KD og OD utarbeidet en rapport hvor arealer som kan være egnet for vindkraft til havs, og som derfor, i følge direktoratsgruppen, burde utredes videre, er vurdert. Direktoratsgruppens rapport ble overrakt til Olje- og energiministeren 8. oktober i fjor.

Dere ber om innspill til rapporten, og ønsker hovedsakelig innspill til utkastet til planprogram for strategiske konsekvensutredninger.

Før vi kommer med konkrete innspill til rapporten og det strategiske planprogrammet, vil vi nevne at vi ser positivt på at det legges opp til en overordnet utredningsstrategi før åpning av arealer og tildeling av konsesjoner for vindbasert energiproduksjon til havs. Fra Sametingets side har vi i en årrekke etterspurt en lignende overordnet tilnærming til den landbaserte vindkraften.

Utbygging og lokalisering av nye anlegg for den landbaserte produksjonen av elektrisk kraft, som vindkraft, styres ofte i dag i stor grad av ledig kapasitet på overføringsnettet. Dette, sammen med at staten plikter å behandle alle aktuelle søknader om utbygging, gjør at slik kraftproduksjon på mange måter bærer preg av et "Først-til-mølla-prinsipp". En slik framgangsmåte vil lett komme i konflikt med ønsket om en helhetlig forvaltning av områdene, og kan også bryte med det folkerettslige prinsippet om vern av samisk kultur.

2. Sametingets rolle

Sametinget er samenes folkevalgte organ og Sametinget representerer ett helt folk, ikke en bestemt sektorinteresse. Samene som folk har rett til egen kultur, og det er på dette grunnlaget vi bygger vår politikk. Det er gjennom bevisste politiske valg at det samiske samfunn vil utvikle seg i en bærekraftig retning fremover. Sametinget har derfor et tosidig ansvar; vi har ansvar for å formidle vår vilje til å bidra i miljøpolitikken, og vi har ansvar for å opprettholde samt utvikle vår samiske kultur.

Internasjonal urfolksrett gjelder for samene i Norge. De viktigste konvensjonene er Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (jf. SP art nr. 27), samt ILO-konvensjon nr. 169. På bakgrunn av dette har statlige myndigheter plikt til å konsultere samene i forbindelse med alle typer tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. Formålet med konsultasjoner er å komme frem til enighet i et tillitsfullt forhold.

Når det gjelder de enkelte konsesjonssøknadene, har konsesjonsmyndigheten Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) plikt til å konsultere både Sametinget og andre direkte berørte interesser. Sametinget inngikk en avtale med NVE 31.03.09 om hvordan konsultasjonene mellom Sametinget og NVE om energisaker skal gjennomføres i praksis. Avtalen er et tillegg til de generelle konsultasjonsprosedyrene, og skal ikke være en begrensning av disse.

3. Innspill til utkast for planprogram til strategiske konsekvensutredninger

I utredningsprogrammet legges det ikke opp til å utrede miljø- og arealmessige virkninger av tilhørende infrastruktur på land. Kunnskapsmangler i utredningen skal fremkomme, og det skal evalueres hvilke eventuelle kunnskapsmangler som bør avklares før områder lyses ut for konsesjonsbehandling.

Miljø- og arealmessige virkninger på land henger sammen med hvilke nettløsninger som brukes. I planprogrammet legges det opp til å utrede aktuelle nettløsninger og virkninger for kraftsystemet.

Områdene som skal utredes for vindkraft i Nord – Norge, er relativt kystnære, og det er nærliggende å anta at man kommer til knytte seg til det landbaserte nettet, eller bygge landbaserte linjer for transport av strømmen som produseres. Slike utbygginger kan ha vesentlige virkninger for samiske interesser.

Vi ber derfor om å bli kontaktet for konsultasjoner når utredningen om aktuelle nettløsninger og virkninger for kraftsystemet er ferdigstilt. Dette for å kunne vurdere om vi mener at det bør utføres utredninger om miljø- og arealmessige virkninger av tilhørende installasjoner på land. Hvis det tegner til at vindkraftutbygging på havet vil komme til å bli en viktig drivkraft og utløsende faktor for linjebygging på land, vil man ikke ved utredninger for de enkelte prosjektene, ha noe data på utbyggingenes samlede virkninger på samisk arealbruk på land før beslutningen om å legge ut områdene for konsesjonsbehandling er fattet.

Hvis tidsfaktoren er avgjørende for utredningen kan vi konsulteres vedrørende det ovennevnte på et tidligere tidspunkt. Vi ber om at departementet i forbindelse med konsultasjonen redegjør for hvilke av de planlagte områdene det forventes en landbasert nettilknytning til, og i hvilke grad det vil genereres et behov for utbygging av kraftlinjer på land. Vi ber om en klargjøring av dette i forhold til utbygging i de relativt kystnære områdene nord i landet, fra og med Trøndelagskysten og nordover, som vil kunne ha direkte konsekvenser for samiske interesser.

Det forutsettes at det ved utredninger i samiske områder benyttes forskningsmetoder og forskningsresultater som er anerkjent av berørte interesser. Tradisjonell kunnskap skal legges til grunn for utredningsarbeid i samiske områder. Tradisjonell kunnskap skal vurderes og vektlegges på lik linje med moderne forskning. Det må foretas aktive tiltak for å sikre involvering fra berørte samiske interesser og lokalsamfunn i utrednings- og analysearbeidet. Det skal vurderes særskilte tiltak som kan virke avbøtende i forhold til planlagte inngrep, og som kan bidra til å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Vi har ikke øvrige merknader til utredningsprogrammet.

4. Videre prosess

Dersom det kommer et forslag til områder som bør åpnes for søknader om produksjon av vindkraft til havs på høring, vil Sametinget komme med innspill i forhold til dette. Sametinget forbeholder seg samtidig retten til å konsultere med ansvarlig statlig myndighet om et slikt forslag, jf. kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget.

Med hilsen

Pål Nilsen
rådgiver

for Thor Basso
Andreas Stångberg